

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Декан факультету економіки і
 управління
 Бондаренко М.І.
 (підпис)
 « 1 » лютого 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Сучасні концепції управління розвитком соціально-економічних систем
 Назва дисципліни

Галузь знань 07 – Управління та адміністрування
Спеціальність 075 – Маркетинг
Рівень вищої освіти – Третій (доктор філософії)
Освітньо-професійна програма – Маркетинг
Обсяг дисципліни – 4 кредити ЄКТС
Мова навчання – українська
Статус дисципліни: вибіркова (дисципліни поглибленої професійної підготовки)
Факультет – Економіки та управління
Кафедра – Менеджменту, адміністрування та готельно-ресторанної справи

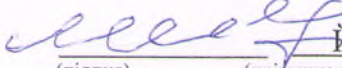
Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни		Кількість годин					Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю
			Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття			Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, в т.ч. ІР			Залік
					Разом	Лекції	Практичні заняття					
денна	1	2	4	120	54	36	18		66	-	-	+
заочна	1	2	4	120	12	8	4		108	-	-	+

Робоча програма складена на основі освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії зі спеціальності 075 «Маркетинг»

Програму складено д.е.н., проф. Стадник В.В.

Схвалена на засіданні кафедри менеджменту, адміністрування та готельно-ресторанної справи
 Протокол № 5 від 28 січня 2021 р.

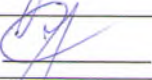
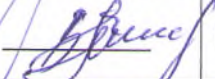
Зав. кафедри менеджменту, адміністрування та готельно-ресторанної справи

 Йохна М.А.
 (підпис) (прізвище та ініціали)

Робоча програма розглянута та схвалена Вченою радою факультету економіки і управління

Голова Вченої ради факультету Бондаренко М.І.
 (підпис) (прізвище та ініціали)

2 ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Завідувач кафедри маркетингу торговельного підприємництва	Факультет економіки і управління		С.В. Ковальчук
Гарант освітньо-наукової програми	Факультет економіки і управління		С.В. Ковальчук
Зав. аспірантури та докторантури			В.І. Петяк

3. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Сучасні концепції розвитку соціально-економічних систем» є вибірковою дисципліною поглибленої професійної підготовки і займає важливе місце у підготовці здобувачів третього (доктор філософії) рівня вищої освіти зі спеціальності 075 «Маркетинг».

Відповідно до освітньо-наукової програми із зазначеної спеціальності дисципліна має забезпечити:

- компетентності:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у теорії і практиці сучасного маркетингу та дотичних до нього міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з маркетингу та суміжних галузей.

- програмні результати навчання:

Демонструвати системність наукового світогляду і здатність інтерпретувати сучасні теорії та концепції маркетингу, в тому числі на межі предметних галузей, з метою отримання нових теоретичних і прикладних результатів. Здійснювати самостійні дослідження наукового і прикладного характеру в сфері маркетингу чи на межі предметних галузей економіки, управління та адміністрування з метою встановлення траєкторії розвитку реальних ринкових процесів і поведінки ринкових суб'єктів.

Мета дисципліни. Формування системного бачення здобувачем концептуальних основ управління розвитком соціально-економічних систем в контексті їх економічного зростання; формування навичок та умінь, які допоможуть використовувати їх основні положення для реалізації завдань наукового дослідження у сфері маркетингу.

Предмет дисципліни. Теорія і методологія управління розвитком соціально-економічних систем з урахуванням стану і тенденцій середовища їх функціонування.

Завдання дисципліни. Формування системного бачення концептуальних основ управління розвитком соціально-економічних систем в контексті їх конкурентоспроможності та економічного зростання. Розвиток здібностей методологічного мислення у сфері управління розвитком соціально-економічних систем. Розвиток стратегічного бачення місця і ролі маркетингу в системі управління розвитком економічних організацій та мезо- і макроекономічних систем.

Результати навчання. Здобувач вищої освіти, який успішно завершив вивчення дисципліни, має: **демонструвати** системність наукового світогляду, **визначати** глобальні тенденції зміни наукової парадигми управління та **інтерпретувати** сучасні теорії та концепції управління з метою отримання нових теоретичних і прикладних результатів; досконало **володіти** категоріальним апаратом і концептуальними підходами економічної теорії і теорії управління у їх взаємозв'язку; **аналізувати** методологічні підходи різних концепцій управління співвідносно завдань наукового дослідження і **обирати** відповідний методологічний апарат для їх вирішення; **вміло застосовувати** отримані знання у науковій та педагогічній діяльності; **здійснювати** самостійні дослідження наукового і прикладного характеру у сфері управління та адміністрування; **опиратись** на загальні цивілізаційні пріоритети у вирішенні завдань управління розвитком організацій та складних інтегрованих соціально-економічних систем.

4. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва теми	Кількість годин, відведених на					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції	Практичні заняття	СР	лекції	Практичні заняття	СР
Змістовий модуль 1. Еволюція економічної теорії і її вплив на зміну парадигми управління розвитком складних систем						
Тема 1. Концептуальні положення класичних моделей економічного зростання	2	2	4	2	2	7
Тема 2. Інноваційні чинники у теоріях економічного зростання.	2		4			8
Тема 3. Еволюційно-інституціональні теорії економічного розвитку	2	2	4	2	2	7
Тема 4. Моделі державного управління інноваційним розвитком соціально-економічних систем.	2		4			8
Тема 5. Концепція сталого розвитку і її стратегічні пріоритети	2	2	4	2	2	7
Тема 6. Методологічні особливості дослідження проблем управління розвитком соціально-економічних систем	2		4			8
Змістовий модуль 2. Концепції управління розвитком економічних організацій						
Тема 7 Еволюція наукових підходів в теорії управління розвитком організації.	2	2	4	2	2	7
Тема 8 Неінституціональний і ресурсний підходи у теорії організації.	2		4			8
Тема 9 Інтеграційні процеси та інституційні ринки. Системно-інтеграційна теорія організації	4	2	6	2	2	8
Тема 10. Концепція ціннісно-орієнтованого управління	4	2	6			8
Тема 11. Концепція збалансованих показників в управлінні розвитком організації	4	2	6	2	2	8
Тема 12. Концепція інтелектуального капіталу та організаційного знання	4	2	6			8
Тема 13. Концепція організаційної культури	2	2	5	2	2	8
Тема 14. Концепція організації, що навчається	2		5			8
Разом за 2 семестр	36	18	66	8	4	108

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	2	3
Змістовий модуль 1. Еволюція економічної теорії і її вплив на зміну парадигми управління розвитком складних систем		
1	Тема 1. Концептуальні положення класичних моделей економічного зростання. Циклічний характер економічного зростання. Теорія довгих хвиль М. Кондратьєва. Еволюція наукових поглядів на структуру чинників економічного зростання. Моделі Р. Солоу і Я. Тінбергена. Організація як атомарний об'єкт економічної системи. Постхіксіанський неокласицизм і інституціоналізм у трактуванні сутності організації Література: [1, с.7-30; 2, с.15-30; 6]	2

2	Тема 2. Інноваційні чинники у теоріях економічного зростання. Теорія економічного розвитку Й. Шумпетера. Концепція Р. Фостера. Моделі економічного зростання з ендегенним технологічним прогресом. Теорія підприємництва (Кантільйон, Кірцнер). Теорія інноваційного суспільства П. Друкера. Концепція інформаційної асиметрії Хайєка. Еволюція парадигми економічного розвитку і зростання Література: [3, с.23-50; 6]	2
3	Тема 3. Еволюційно-інституціональні теорії економічного розвитку. Наукові підходи інституціоналізму у трактуванні чинників розвитку соціально-економічних систем. Теорія прав власності. Вплив інституцій на вибір джерел економічного розвитку, інституційне середовище. Еволюційна теорія Нельсона і Вінтера. Інституційна складова розвитку СЕС на макро-, мезо- і мікрорівнях Література: [1, с.71-110;6]	2
4	Тема 4. Моделі державного управління інноваційним розвитком соціально-економічних систем. Роль державної економічної політики в управлінні розвитком економічних систем. Моделі державного управління інноваційним розвитком. Мотивуючі важелі моделей інноваційного розвитку соціально-економічних систем. Література: [2, с.31-37; 3, с. 13-35; 6]	2
5	Тема 5. Концепція сталого розвитку і її стратегічні пріоритети Розвиток і конкурентоспроможність СЕС. Еволюція концепції сталого розвитку. Структурні пріоритети сталого розвитку: економіка, екологія і соціальний прогрес. Література: [6]	2
6	Тема 6. Методологічні особливості дослідження проблем управління розвитком економічних систем. Розвиток як динамічний процес. Види розвитку і умови збереження динамічної рівноваги. Процесний і системний підхід в управлінні розвитком. Структурування проблеми та ідентифікація чинників розвитку за рівнями управління СЕС. Концептуальне наповнення управлінських парадигм в контексті управління розвитком соціально-економічних систем Література: [2, с.47-72; 6]	2
<i>Змістовий модуль 2. Концепції управління розвитком економічних організацій</i>		
7	Тема 7. Еволюція наукових підходів в теорії управління розвитком організації. Організація як соціально-економічна система. Підприємницька структура як організація особливого виду. Системні властивості підприємницької структури. Діалектика принципів управління функціонуванням і розвитком організації. Закони і закономірності розвитку організації. Література: [3, с.36-50; 6]	2
8	Тема 8. Неінституціональний і ресурсний підходи у теорії організації. Теорія фірми Р. Коуза. Теорія контрактів А.Алчіана і Г.Демсеца. Відносини принципала-агента і опортуністична поведінка учасників економічної взаємодії. Ресурсна теорія організації Вернерфельда. Ресурси і ринки. Концепція специфічності ресурсів О. Вільямсона і ключових компетенцій К.Прахалада і Г.Хамела. Література: [4, с.7-20; 6]	2
9	Тема 9. Інтеграційні процеси та інституційні ринки. Системно-інтеграційна концепція організації Чинники і мотиви інтеграційних процесів в соціально-економічних системах. Види інтеграційних утворень, інституційні ринки і їх вплив на динаміку розвитку соціально-економічних систем Теорія трансакційних витрат О. Вільямсона у розвитку інтеграційних процесів. Вертикально-інтегровані структури і підприємницькі мережі. Література: [4, с.21-35; 6]	2
10	Тема 9. Інтеграційні процеси та інституційні ринки. Системно-інтеграційна концепція організації Системно-інтеграційна концепція організації Г.Клейнера і її вплив на розвиток корпоративних структур. Стратифікація підсистем внутрішнього простору організації у теорії Клейнера. Організаційна взаємодія у бізнес-системі сучасних організацій. Література: [5, с.14-23; с.92-108; 6]	2
11	Тема 10. Концепція ціннісно-орієнтованого управління Методологічні підходи концепції Value Based Management. Пентаграма цінності. Управління ланцюжком створення цінності. Цінність як критерій ефективності. Ринкова цінність компанії Іміджева складова ринкової цінності. Бізнес-модель компанії як система створення цінності. Література: [4, с.73-90; 6]	2
12	Тема 10. Концепція ціннісно-орієнтованого управління. Ціннісно-орієнтований підхід у формуванні стратегії зростання промислового підприємства. Формування стратегії зростання підприємства з урахуванням структури	2

	споживчої цінності кінцевого продукту. Розвиток інноваційного потенціалу підприємства для підвищення його здатності до створення цінності Література: [4, с.219-240; 6]	
13	Тема 11. Концепція збалансованих показників в управлінні розвитком організації Концепція стратегічного менеджменту І. Ансоффа. Концепція управління організаційними змінами. Концепція зацікавлених груп і корпоративних відносин. Методи й механізми узгодження (збалансовування) інтересів зацікавлених груп. Література: [5, с.51-63; 6]	2
14	Тема 11. Концепція збалансованих показників в управлінні розвитком організації Сутність і призначення систем збалансованих показників. Концепція tableau de bord. Напрямки формування системи збалансованих показників у концепції Balanced ScoreCard (BSC) Р. Каплана і Д. Нортон. Формування BSC для стратегії розвитку підприємства на різних етапах його життєвого циклу. Розрахунок винагороди функціональним та лінійним менеджерам на основі BSC Література: [3, с.188-223; 6]	2
15	Тема 12. Концепція інтелектуального капіталу та організаційного знання Теорія людського капіталу Т.-В. Шульца і Г.-С. Беккера. Діалектика стабільності і розвитку персоналу. Інтелектуальний капітал і нематеріальні ресурси як джерело розвитку СЕС. Особливості і завдання управління розвитком персоналу інноваційно-активного підприємства Література: [5, с. 118-128;6]	2
16	Тема 12. Концепція інтелектуального капіталу та організаційного знання Теорії мотивації. Концепція біхевіоризму і поведінкова економіка. Постулати динамічних змін Фулмана і розвиток персоналу. Соціальна гетерогенність організації і методи управління нею. Концепція партисипативного управління. Концепція інтрапренерства. Креативність персоналу і розвиток. Література: [5, с.128-146;6]	2
17	Тема 13. Концепція організаційної культури Мотиваційні можливості організаційної культури у забезпеченні інноваційного розвитку підприємства Основні типи організаційної культури і їх відповідність завданням інноваційного розвитку підприємства. Мотиваційні акценти основних типів організаційної культури Модель конкуруючих цінностей організаційної ефективності Квіна-Рорбаха. Кроскультурні джерела розвитку організації. Література: [2, 138-154; 5, с.169-182; 6]	2
18	Тема 14. Концепція організації, що навчається Історичні й економічні передумови формування організації, що самонавчається Характеристики і джерела конкурентних переваг організації, що самонавчається Діалектика єдності і різноманітності у розвитку СЕС. Модель організації-гетерархії Р. Старка. Концепція TQM. Концепція управління за цілями. Переваги організації, що самонавчається з позицій управління розвитком Література: [5, с.192-228; 6]	2
Разом за другий семестр		36

Перелік оглядових лекцій для здобувачів заочної форми навчання

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
<i>Змістовий модуль 1. Еволюція економічної теорії і її вплив на зміну парадигми управління розвитком складних систем</i>		
1	Тема 1. Концептуальні положення моделей економічного зростання. Еволюція наукових поглядів на структуру чинників економічного зростання. Моделі Р. Солоу і Я. Тінбергена. Теорія економічного розвитку Й. Шумпетера. Теорія інноваційного суспільства П. Друкера. Вплив інституцій на вибір джерел економічного розвитку, Еволюційна теорія Нельсона і Вінтера. Інституційна складова розвитку СЕС на макро-, мезо- і мікрорівнях Моделі державного управління інноваційним розвитком. Література: [1, с.7-30; с.71-110; 2, с.15-30; , с.31-37; 3, с.23-50; 6]	2
2	Тема 2. Концепція сталого розвитку та методологічні особливості дослідження проблем управління розвитком економічних систем Розвиток і конкурентоспроможність СЕС. Структурні пріоритети сталого розвитку: економіка, екологія і соціальний прогрес. Процесний і системний підхід в управлінні розвитком. Структурування проблеми та ідентифікація чинників розвитку за рівнями управління СЕС. Концептуальне наповнення управлінських парадигм в контексті управління розвитком соціально-економічних систем Література: [2, с.47-72; 6]	2

Змістовий модуль 2. Концепції управління розвитком економічних організацій		
3	<p>Тема 3. Еволюція наукових підходів в теорії управління розвитком організації. Організація як соціально-економічна система. Системні властивості підприємницької структури. Закони і закономірності розвитку організації. Неоінституціональний і ресурсний підходи у теорії організації. Теорія фірми Р. Коуза. Концепція специфічності ресурсів О. Вільямсона і ключових компетенцій К. Прахалада і Г. Хамела. Чинники і мотиви інтеграційних процесів в соціально-економічних системах. Системно-інтеграційна концепція організації Г. Клейнера і її вплив на розвиток корпоративних структур. Методологічні підходи концепції Value Based Management. Бізнес-модель компанії як система створення цінності. Література: [3, с.36-50; 4, с.7-20; с.21-35; с.73-90; с.219-240; 5, с.14-23; с.92-108; 6]</p>	2
4	<p>Тема 4. Сучасні концепції управління розвитком організації Концепція збалансованих показників Р. Каплана і Д. Нортон. Формування BSC для стратегії розвитку підприємства на різних етапах його життєвого циклу. Теорія людського капіталу. Інтелектуальний капітал і нематеріальні ресурси як джерело розвитку СЕС. Концепція біхевіоризму і поведінкова економіка. Постулати динамічних змін Фулмана і розвиток персоналу. Концепція організаційної культури і її мотиваційні можливості у забезпеченні інноваційного розвитку підприємства. Кроскультурні джерела розвитку організації. Концепція організації, що навчається. Характеристики і джерела конкурентних переваг організації, що самонавчається. Література: : [2, 138-154; 3, с.188-223; 5, с.51-63; с. 118-128; с.128-146; с.169-182; с.192-228; 6]</p>	2
Разом за 2 семестр		8

5.2. Зміст практичних занять

Перелік практичних (семінарських) занять для здобувачів денної форми навчання

№ п/п	Тема (зміст) практичного (семінарського) заняття	Кількість годин
<i>Змістовий модуль 1. Еволюція економічної теорії і її вплив на зміну парадигми управління розвитком складних систем</i>		
1	<p>Темати 1-2. Концептуальні положення основних моделей економічного зростання і розвитку Література: [1, с.7-30; 2, с.15-30; 3, с.23-50; 6]</p>	2
2	<p>Темати 3-4. Еволюційно-інституціональні теорії економічного розвитку і моделі державного управління інноваційним розвитком соціально-економічних систем Література: [1, с.71-110; 2, с.31-37; 3, с. 13-35; 6]</p>	2
3	<p>Темати 5-6. Концепція сталого розвитку і методологічні особливості дослідження проблем управління розвитком соціально-економічних систем Література: [2, с.47-72; 6]</p>	2
<i>Змістовий модуль 2. Концепції управління розвитком економічних організацій</i>		
4	<p>Темати 7-8. Еволюція наукових підходів в теорії управління розвитком організації. Неоінституціональний і ресурсний підходи. Література: [3, с.36-50; 4, с.7-20; 6]</p>	2
5	<p>Тема 9. Інтеграційні процеси та інституційні ринки. Системно-інтеграційна теорія організації Література: [4, с.21-35; 5, с.14-23; с.92-108; 6]</p>	2
6	<p>Тема 10. Концепція ціннісно-орієнтованого управління Література: [4, с.73-90; с.219-240; 6]</p>	2
7	<p>Тема 11. Концепція збалансованих показників Література: [3, с.188-223; 5, с.51-63; 6]</p>	2
8	<p>Тема 12. Концепція інтелектуального капіталу та організаційного знання Література: [5, с. 118-128; с.128-146; 6]</p>	2
9	<p>Темати 13-14. Концепції організаційної культури та організації, що самонавчається Література: [2, 138-154; 5, с.169-182; с.192-228; 6]</p>	2
Разом за 2 семестр		18

Перелік практичних занять для здобувачів заочної форми навчання

№ п/п	Тема (зміст) практичного (семінарського) заняття	Кількість годин
<i>Змістовий модуль 1. Еволюція економічної теорії і її вплив на зміну парадигми управління розвитком складних систем</i>		
1	<u>Тема 1-6.</u> Еволюція економічної теорії і її вплив на зміну парадигми управління розвитком складних соціально-економічних систем <i>Література:</i> [1, с.7-30; с.71-110; 2, с.15-30; с.31-37; с.47-72; 3, с. 13-35; с.23-50; 6]	2
<i>Змістовий модуль 2. Концепції управління розвитком економічних організацій</i>		
2	<u>Тема 7-14.</u> Концепції управління розвитком економічних організацій <i>Література:</i> [2, 138-154; 3, с.36-50; с.188-223; 4, с.7-20; с.21-35; с.73-90; с.219-240; 5, с.14-23; с.51-63; с.92-108; с. 118-128; с.128-146; , с.169-182; с.192-228; 6]	2
Разом за 2 семестр		4

5.3 Зміст самостійної (індивідуальної) роботи

Самостійна робота здобувачів усіх форм навчання полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до семінарських занять, тестування з теоретичного матеріалу, виконанні індивідуальних завдань. Керівництво самостійною роботою здійснює викладач згідно з розкладом консультацій

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка до практичного заняття. Вибір теми індивідуального завдання.	4 (7)
2	Опрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка до практичного заняття.	4(8)
3	Опрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка до практичного заняття.	4(7)
4	Опрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка до практичного заняття.	4(8)
5	Опрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка до практичного заняття.	4(7)
6	Опрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка до тестового контролю з тем 1-6	4(8)
7	Опрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка до практичного заняття.	4(7)
8	Опрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка до практичного заняття.	4(8)
9	Опрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка до практичного заняття.	3 (4)
10	Опрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка до практичного заняття.	3(4)
11	Опрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка до практичного заняття.	3(4)
12	Опрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка до практичного заняття	3(4)
13	Опрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка до практичного заняття.	3(4)
14	Опрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка до практичного заняття.	3(4)
15	Опрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка до практичного заняття.	3(4)
16	Підготовка до практичного заняття. Підготовка до практичного заняття Підготовка до тестового контролю з тем 7-12	3(4)
17	Опрацювання теоретичного матеріалу. Захист індивідуального завдання.	5(8)
18	Опрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка до заліку	5(8)
Разом за 2 семестр		66 (108)

На самостійне опрацювання здобувачам у **другому** семестрі пропонується написання реферату в обсязі 20-25 сторінок за індивідуальними темами.

Здобувачі самостійно здійснюють пошук наукових джерел із досліджуваної проблематики, структурують реферат за послідовністю викладення матеріалу, формують презентацію для захисту результатів індивідуальної роботи і презентують їх на 17 тижні навчання. Методичні вказівки для написання реферату викладено в інформаційній системі університету (<https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=7165>).

Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

5.4. Орієнтовна тематика індивідуального завдання для самостійної роботи здобувачів (другий семестр)

1. Вплив інституційного середовища на вибір джерел економічного розвитку.
2. Концепція фракталів у еволюційній теорії розвитку соціально-економічних систем і можливості її використання для сегментування ринків.
3. Системний і ситуаційний підходи в управлінні розвитком економічних організацій.
4. Концепція ключових компетенцій К.Прахалада і Г.Хамела і місце в ній маркетингових компетенцій.
5. Методи й механізми узгодження інтересів зацікавлених груп.
6. Відмінності в маркетингових технологіях підприємств на різних інституційних ринках.
7. Підсистеми внутрішнього простору підприємства згідно системно-інтеграційної теорії Клейнера.
8. Ментальні особливості учасників корпорацій як економічних агентів з позицій їх впливу на функціонування і розвиток цих корпорацій.
9. Ризики формування і ризики функціонування коаліції учасників інтеграційних утворень.
10. Роль маркетингу в управлінні розвитком організації

6. ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема: лекції з використанням методів проблемного навчання і візуалізації; практичні заняття (з використанням тренінгів, практикумів, презентацій), самостійна робота (індивідуальні завдання) і мають за мету – оволодіння здобувачами спеціальною термінологією і набуття ними компетентностей з вибору концепції, методів, технологій та інструментів управління розвитком соціально-економічних систем.

У процесі навчання використовуються такі методи навчання: пояснення, розповідь, лекція, бесіда, інструктаж, навчальна дискусія, демонстрування, самостійне спостереження, вправи, практичні роботи, стимулювання обов'язку і відповідальності у навчанні тощо.

На лекціях використовуються мультимедійні презентації, на практичних заняттях – робота в групах, розв'язування ситуаційних завдань, майстер-класи, кейси, імітаційні, ігрові та неігрові методи, а також схеми інтерактивної технології навчання тощо.

Вивчаючи дисципліну, здобувачі, крім лекційного матеріалу, мають використовувати додаткову навчальну і спеціальну літературу, рекомендовану програмою курсу, законами України та урядовими інструктивними матеріалами.

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочим планом дисципліни. Семестровий контроль проводиться у формі заліку. При цьому при виведенні остаточної оцінки враховуються результати поточного контролю. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу з теми;
- виконання індивідуальних завдань та їх презентація.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати поточного контролю.

8. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ У СЕМЕСТРІ

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих **позитивно** з врахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт.

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування, знання теоретичного матеріалу з теми, вільне володіння здобувачем спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати власну думку; своєчасний захист презентації за індивідуальним завданням у терміни, встановлені графіком самостійної роботи.

Якість набуття теоретичних знань і практичних навичок та виконання індивідуального завдання оцінюється згідно з робочою програмою дисципліни і робочим навчальним планом.

Оцінювання знань здобувачів здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за національною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді державною мовою (як в усній, так і у письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення роботи. Здобувач не вагається у разі видозміненого запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>помилки</i> .
Добре	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних завдань; виклад відповіді логічний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь здобувача будується на основі самостійного мислення, з переконливою аргументацією, але може містити дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою курсу. Як правило, відповідь здобувача будується на рівні репродуктивного мислення, він має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, несистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка "незадовільно" виставляється здобувачу вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання здобувачів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами (другий семестр)

Аудиторна робота										Контрольні заходи		Самостійна робота	Семестровий контроль (залік)
Практичні (семінарські) заняття										Тестовий контроль		Індивідуальне завдання (ІЗ)	За рейтингом
1	2	3	4	5	6	7	8	9	Т. 1-6	Т. 7-12	Реферат		
ВК: 0,4										0,1	0,1	0,4	

Умовні позначення: Т – тема дисципліни; ВК – ваговий коефіцієнт, ІЗ – захист індивідуального завдання.

**Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання
здобувачів заочної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами
(другий семестр)**

Аудиторна робота				Контрольні заходи			Самостійна робота	Семестровий контроль (залік)
Усне опитування				Індивідуальна робота		Тестовий контроль	ІЗ	За рейтингом
1	2	3	4	Якість виконання	Оцінка за захист	Т 1-9	ЗІЗ	
ВК: 0,2				0,1	0,1	0,4	0,2	

Умовні позначення: Т – тема дисципліни; ВК – ваговий коефіцієнт, ЗІЗ – захист індивідуального завдання.

Оцінювання тестових завдань

Тематичний тест для кожного здобувача складається з двадцяти п'яти завдань, кожне з яких оцінюється одним балом. Максимальна сума балів, яку може набрати здобувач, складає 25.

Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою.

Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється здобувачеві, подана у наведеній нижче таблиці.

Сума балів за тестове завдання	1–13	14–16	17–22	23–25
Оцінка	2	3	4	5

На тестування відводиться 25 хвилин (для закритої форми тестів – по одній хвилині на кожне завдання). Правильні відповіді здобувач записує у талоні відповідей. При цьому усі графи для відповідей мають бути заповнені цифрами, що відповідають правильному, на погляд здобувача, варіанту відповіді. Через 25 хвилин завдання з талонами відповідей здаються викладачу. Викладач на наступному занятті оголошує результати тестування.

За негативної оцінки тестування, здобувач має перездати її в установленому порядку, але обов'язково до терміну наступного контролю.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється як середньоарифметична за семестр. Здобувач, який набрав позитивний середньозважений бал за поточну роботу отримує підсумкову оцінку. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці.

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання		
A	4,75–5,00	5	Зараховано	<i>Відмінно</i> – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4		<i>Добре</i> – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4		<i>Добре</i> – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3		<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3		<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	Незараховано	<i>Незадовільно</i> – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2		<i>Незадовільно</i> – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

Залік виставляється, якщо середньозважений бал, який отримав здобувач з дисципліни, знаходиться у межах від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «зараховано», а за шкалою ЄКТС – позначення оцінки літерою, що відповідає набраній кількості балів відповідно до таблиці Співвідношення.

9. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

1. Циклічний характер економічного зростання.
2. Інноваційні чинники у теоріях економічного зростання.
3. Техніко-економічна парадигма економічного розвитку.
4. Теорія економічного розвитку Й. Шумпетера.
5. Теорія інноваційного суспільства П. Друкера.
6. Концепції соціального контролю над економічними процесами.
7. Концепція інституційного середовища.
8. Еволюційна теорія Нельсона і Вінтера.
9. Системний і ситуаційний підходи в управлінні розвитком.
10. Розвиток як динамічний процес. Види розвитку і умови збереження динамічної рівноваги.
11. Теорія фірми Р. Коуза.
12. Теорія контрактів А. Алчіана і Г. Демсеца.
13. Ресурсна теорія організації Вернерфельда.
14. Концепція ключових компетенцій К. Прахалада і Г. Хамела.
15. Концепція зацікавлених груп і корпоративних відносин.
16. Концепція інституційних ринків.
17. Вертикально-інтегровані структури і підприємницькі мережі.
18. Інтеграція у підприємницькому середовищі і її роль у процесі розвитку підприємств
19. Підсистеми внутрішнього простору підприємства згідно системно-інтеграційної теорії Клейнера.
20. Ризики формування і ризики функціонування коаліції учасників інтеграційних утворень.
21. Теорія цінності і концепція Value Based Management. Ланцюжок створення цінності.
22. Бізнес-модель компанії як система створення цінності.
23. Інноваційні ризики підприємств у стратегіях і процесах прирощування цінності.
24. Роль інтелектуальних ресурсів у процесах прирощування цінності.
25. Системно-інтеграційна теорія організації Клейнера.
26. Мотиваційне середовище і організаційна культура
27. Теорія людського капіталу Т.-В. Шульца і Г.-С. Беккера.
28. Інтелектуальний капітал і нематеріальні ресурси як джерело розвитку СЕС.
29. Концепція організації, що самонавчається.
30. Концепція збалансованих показників як основа організаційно-економічного механізму управління розвитком організації.

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Концепції інституціональної економічної теорії в управлінні розвитком соціально-економічних систем /Йохна М.А., Стадник В.В., Іжевський П.Г., Замазій О.В., Карпенко В.Л./За заг. ред. М.А. Йохни. – Хмельницький: ХНУ, 2007. – 313 с.
2. Стадник В.В. Системне забезпечення мотивації інноваційного розвитку підприємницьких структур: монографія. – Хмельницький: ХНУ, 2009. – 271 с.
3. Стадник В.В. Сучасні концепції управління розвитком соціально-економічних систем. Модуль для дистанційного навчання для здобувачів третього (доктор філософії) рівня вищої освіти (електронний ресурс, режим доступу <https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=7165>).

11. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Концепції інституціональної економічної теорії в управлінні розвитком соціально-економічних систем /Йохна М.А., Стадник В.В., Іжевський П.Г., Замазій О.В., Карпенко В.Л./За заг. ред. М.А. Йохни. – Хмельницький: ХНУ, 2007. – 313 с.
2. Стадник В.В. Системне забезпечення мотивації інноваційного розвитку підприємницьких структур: монографія. – Хмельницький: ХНУ, 2009. – 271 с.
3. Стадник В.В., Йохна М.А. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства: навч. посібник – Хмельницький: ХНУ, 2011. – 327 с.

4. Замазій О.В. Ціннісно-орієнтоване управління підприємством: концепції, технології, стратегії: монографія. – Хмельницький : ХНУ, 2015. – 334 с.
5. Стадник В.В. Менеджмент гетерогенних організацій: навч. посібник. – Хмельницький: ФОП А.С. Гонта, 2017. – 316 с.
6. Стадник В.В. Сучасні концепції управління розвитком соціально-економічних систем. Модуль для дистанційного навчання для здобувачів третього (доктор філософії) рівня вищої освіти (електронний ресурс, режим доступу <https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=7165>).

Додаткова

1. Вільямсон О. Е. Економічні інституції капіталізму: Фірми, маркетинг, укладання контрактів / О. Е. Вільямсон. – К. : АртЕк, 2001. – 472 с.
2. Концепція різноманітності в управлінні конкурентоспроможністю промислових корпорацій: монографія / За заг. і наук. ред. В.В. Стадник. – Хмельницький: ФОП А.С. Гонта, 2017. – 350 с.
3. Минцберг Г. Стратегический процесс / Г. Минцберг, Дж. Куинн; пер. с 13англ. под. ред. Ю. Каптуревского. – СПб.: Питер, 2001. – 688 с.
4. Нивен П. Р. Сбалансированная система показателей – шаг за шагом: Максимальное повышение эффективности и закрепление полученных 13результатов / П. Р. Нивен: пер. с 13англ. – Днепропетровск: Баланс-Клуб, 2002. – 328с.
5. Стадник В.В. Актуалізація маркетингового підходу до побудови програм розвитку організаційного знання / Стадник В.В. Гаджук М., Гризовська Л.// Вісник ХНУ. Економічні науки. - 2018. - № 6,т.2. –С.7-12
6. Стадник В.В. Бізнес-системи та бізнес-процеси сучасних підприємств: взаємозв'язок і взаємозалежність структур та ефективності / В.В. Стадник, П.Г. Іжевський // Соціально-економічні проблеми і держава. Електронне наукове фахове видання. – 2018. – Т.18. – № 1. Url: sepd.tntu.edu.ua.
7. Стадник В.В., Головчук Ю.О. Управління інноваціями на основі розвитку партнерських відносин підприємства: монографія. – Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня Рута», 2020. – 232 с.
8. Стадник В.В. Концептуальні основи «менеджменту різноманітності» у системі стратегічного управління розвитком промислових підприємств / В.В. Стадник, О.В. Вешко // Проблеми економіки. – 2016. – № 3.
9. Стадник В.В. Маркетинг взаємодії в розвитку інноваційного та ринкового потенціалу підприємства / В.В. Стадник, П.Г. Іжевський, Ю.О. Головчук // Ефективна економіка. Електронне фахове видання. – 2018. – № 2. Режим доступу : http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/2_2018/7.
10. Сучасні концепції менеджменту / за ред. Л.І. Федулової. – К.: ЦУЛ, 2007. – 536 с.
11. Функціональні стратегії інноваційного розвитку промислового підприємства: монографія / За заг. і наук. ред. В.В. Стадник. – Хмельницький: ХНУ, 2016. – 464 с.
12. Stadnyk V. «Diversified management» in a context of implementation of strategy of innovative development of organizations / V. Stadnyk // International Dialogues of Education: past and present. – 2017. – Vol.4. – № 1. – [Електронне видання] Режим доступу: <http://www.ide-journal.org/journal/?issue=2017-volume-4-number-1>.
13. Stadnyk V. Institutional Factors of Competitiveness and Development of the National Economy / V. Stadnyk, G. Sokoliuk, A. Goncharuk, O.Matvijets // Advances in Economics, Business and Management Research, (2019) vol 99. P,376-398[Online]. – Available at: atlantispress.com/proceedings/mdsmes-19/125919248
14. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php.

12. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Модульне середовище для навчання. Режим доступу : <https://msn.khnu.km.ua>.
2. Стадник В.В. Сучасні концепції управління розвитком соціально-економічних систем. Модуль для дистанційного навчання для здобувачів третього (доктор філософії) рівня вищої освіти (електронний ресурс, режим доступу <https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=7165>).
3. Електронна бібліотека університету. Режим доступу : http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php.
4. Репозитарій ХНУ. Режим доступу : <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>.

Опис дисципліни (анотація)

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Третій (доктор філософії)
Мова викладання	Українська
Семестр	Другий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4,0
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Денна / заочна

Результати навчання. Здобувач вищої освіти, який успішно завершив вивчення дисципліни, має: *демонструвати* системність наукового світогляду, *визначати* глобальні тенденції зміни наукової парадигми управління та *інтерпретувати* сучасні теорії та концепції управління з метою отримання нових теоретичних і прикладних результатів; досконало *володіти* категоріальним апаратом і концептуальними підходами економічної теорії і теорії управління у їх взаємозв'язку; *аналізувати* методологічні підходи різних концепцій управління співвідносно завдань наукового дослідження і *обирати* відповідний методологічний апарат для їх вирішення; *вміло застосовувати* отримані знання у науковій та педагогічній діяльності; *здійснювати* самостійні дослідження наукового і прикладного характеру у сфері управління та адміністрування; *опиратись* на загальні цивілізаційні пріоритети у вирішенні завдань управління розвитком організацій та складних інтегрованих соціально-економічних систем.

Зміст навчальної дисципліни: Концептуальні положення класичних моделей економічного зростання. Інноваційні чинники в теоріях економічного зростання. Еволюційно-інституціональні теорії економічного розвитку. Методологічні особливості дослідження проблем управління розвитком соціально-економічних систем. Діалектика розвитку і конкурентоспроможності. Системно-інтеграційна теорія Г. Клейнера. Концепція ціннісно-орієнтованого управління. Управління розвитком на основі системи збалансованих показників. Концепції інтелектуального капіталу та організаційного знання, організаційної культури та організації, що навчається.

Запланована навчальна діяльність: лекцій 36 год., практичні заняття 18 год., самостійна робота 66 год., разом 120 год.

Методи викладання: інтерактивно-аналітичні (словесне викладення матеріалу з використанням мультимедіа-презентацій, ініціювання дискусій, аналіз проблемних аспектів теорії і практики управління розвитком економічних систем)

Методи контролю і оцінювання навчальних досягнень: усне опитування, захист індивідуального завдання.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. Концепції інституціональної економічної теорії в управлінні розвитком соціально-економічних систем /Йохна М.А., Стадник В.В., Іжевський П.Г., Замазій О.В., Карпенко В.Л./За заг. ред. М.А. Йохни. – Хмельницький: ХНУ, 2007. – 313 с.
2. Стадник В.В. Системне забезпечення мотивації інноваційного розвитку підприємницьких структур: монографія. – Хмельницький: ХНУ, 2009. – 271 с.
3. Стадник В.В., Йохна М.А. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства: навч. посібник – Хмельницький: ХНУ, 2011. – 327 с.
4. Замазій О.В. Ціннісно-орієнтоване управління підприємством: концепції, технології, стратегії: монографія. – Хмельницький: ХНУ, 2015. – 334 с.
5. Стадник В.В. Менеджмент гетерогенних організацій: навч. посібник. – Хмельницький: ФОП А.С. Гонта, 2017. – 316 с.
6. Стадник В.В. Сучасні концепції управління розвитком соціально-економічних систем. Модуль для дистанційного навчання для здобувачів третього (доктор філософії) рівня вищої освіти. (електронний ресурс, режим доступу: <https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=7165>)
7. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу : <https://msn.khnu.km.ua>.
8. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу : http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/plage_lib.php.

Викладач: доктор економічних наук, професор Стадник В.В.